

Una Constitució del segle XXI per a Catalunya

La crisi política i el procés independentista han donat lloc, en els darrers temps, a diverses iniciatives que tenen en comú la voluntat de repensar el país i les seves institucions, fins i tot, redactar una Constitució. Algunes són experiències de deliberació col·lectiva (com, per exemple, Procés Constituent o El País que Volem), d'altres són el fruit de la reflexió de petits grups (com la iniciativa Constitucio.cat o la que encapçala el jutge Vidal).

Aquesta energia creadora ja ha arribat al Parlament. El 13 de novembre passat es va aprovar la moció 157/X, sobre el 9-N i l'obertura d'un procés constituent, que insta el Govern a encarregar a un grup de treball "designat de manera conjunta pel Parlament mateix i per agents polítics i socials representatius de la pluralitat del teixit social, el disseny d'aquest procés participatiu, tenint en compte els treballs del Consell Assessor per a la Transició Nacional (CATN) i incloent els mecanismes, les condicions, el format i els temps, espais i procediments de debat i decisió populars sobre la redacció d'unes noves bases constituents de la futura República". Així mateix, tant el president de la Generalitat com els presidents d'ERC, ICV i representants de la CUP han expressat públicament la voluntat d'obrir

El procés d'elaboració de la Constitució catalana ha de ser participatiu des de l'origen fins al final si es vol legitimar el nou text

un procés participatiu orientat a elaborar la futura Constitució, ja sigui per ser aprovada en el proper Parlament o en el següent.

Efectivament, l'elaboració d'una Constitució democràtica al segle XXI requereix un procés diferent del que se seguia al segle passat, ja que avui la ciutadania està més informada i compta amb uns nivells de formació històricament mai vistos. La Constitució ha de ser radicalment democràtica tant en els resultats com en el procés, que cal que sigui participatiu des de l'origen fins al final si es vol legitimar socialment el nou text constitucional i eixamplar la base social favorable a la nova República, incorporant-hi també aquells que, d'entrada, no s'han manifestat a favor de la independència però que es poden sentir interpel·lats per un procés de definició ciutadana d'un nou estat. A Europa tenim exemples recents de processos similars, com a Irlanda i Islàndia o les previsions del llibre blanc a Escòcia.

En tots s'ha seguit un procés que podríem anomenar -seguint la terminologia anglosaxona- de convenció constitucional, que inclou diversos procediments democràtics, en què cadascun aporta virtuts específiques al procés. Sens dubte, als antípodes de la típica comissió parlamentària o de la tradicional assemblea (parlamentària) constituent. Pel que fa a aquesta metodologia d'elaboració de la Constitució catalana (que va més enllà de l'estricta redacció final del text constitucional, no s'ha de confondre!), actual-

JAUME LÓPEZ

PROFESSOR DE CIÈNCIA POLÍTICA, UPF

ment des de la societat civil s'està treballant per buscar d'unificar les diverses propostes.

A hores d'ara, i sense entrar en el debat que caldrà fer en el si de totes les organitzacions i actors implicats, es pot imaginar a grans trets una convenció constitucional d'acord amb les

diverses dimensions democràtiques a cobrir. Podria comptar amb quatre fases que podrien desenvolupar-se al llarg de 18 mesos:

- Una fase vinculada a la democràcia participativa a iniciativa de la ciutadania activa que, de fet, podríem dir que ja ha començat: diversos grups ciutadans es qüestionen com podria ser el nou país a iniciativa pròpia. Aquesta energia ciutadana ha de ser aprofitada en fases posteriors.

- Una fase vinculada a la democràcia participativa amb suport institucional. Un cop institucionalitzada, la convenció ha de comptar amb debats de vocació massiva, oberts al conjunt de la ciutadania i representatius de la diversitat, que acabin de perfilar els anhels de la ciutadania sobre la futura República.

- Una fase vinculada a la democràcia representativa que treballarà a partir de les aportacions de la fase anterior per plasmar-les en un text constitucional. La implicació ciutadana hauria de continuar un cop el debat se situï al Parlament de Catalunya, gràcies a la deliberació conjunta en comissió pública entre representants electes i representants de la diversitat ciutadana escollits per sorteig estratificat, que reflecteixin la realitat social del pa-

ís. Aquesta comissió hauria de fer encàrrecs específics als experts per tal d'aconseguir un articulat d'alta qualitat tècnica, subjecte a un estricte procediment de transparència i retiment de comptes, que reflecteixi els anhels ciutadans expressats en la fase anterior.

- Una fase vinculada a la democràcia directa: el text constitucional s'ha d'aprovar per referèndum com a garantia que el poder resta en darrer terme en mans de la ciutadania, amb la seva possibilitat final d'exercir l'opció de veto si no li convenç el resultat del procés. Per tal de superar "el tot o res" habitual en aquest mecanisme, i tan criticable, seria convenient introduir la possibilitat que els ciutadans puguin expressar el seu suport, per separat, a les diverses parts que componen aquest text final.

Potser a algú li pot semblar una proposta maximalista. Fins i tot irrealitzable. Es fonamenta, però, en metodologies que ja han demostrat les seves virtuts en contextos de països avançats. Cal, això sí, orientar recursos (debats retransmesos per televisió, ben estructurats, etc.). És a dir, creure-s'ho. No partim de zero. I no podem perdre l'oportunitat d'elaborar una Constitució del segle XXI. A través d'un procés participatiu i inclusiu que doni unes bases democràtiques molt sòlides al nou estat.

Cal organitzar debats de vocació massiva que acabin de perfilar els anhels de la ciutadania sobre la futura República

CARTES I MISSATGES

Uber: adaptar-se o morir

L'aplicació per a mòbils Uber, que permet posar en contacte els usuaris amb conductors que siguin a prop seu i estiguin disposats a transportar-los en cotxe a canvi d'una compensació econòmica, però fora del marc que regula l'activitat dels taxistes, està sent perseguida per aquest col·lectiu en diversos països europeus. El problema, pels impulsors i executors d'aquesta persecució, és que es tracta d'una iniciativa que respon a una necessitat de molta gent, tant clients com conductors, i ho fa aprofitant l'impuls i els avantatges de la revolució d'internet. Aquestes dues condicions la fan imparabile, ja sigui via Uber o els seus derivats, que no trigaran a aparèixer si s'acaba prohibint la primera.

Un cop acceptada aquesta realitat, què pot fer el col·lectiu afectat? Doncs adaptar-se. Entendre per què Uber funciona tan bé i incorporar aquests elements a la seva activitat. La solució no és prohibir una aplicació, sinó crear-ne una de millor, una aplicació que propo-

si taxis oficials de proximitat, és a dir, com Uber, però amb el valor afegit d'un servei amb garanties. Cal deixar decidir a les persones si volen pagar més per un taxi amb llicència o menys per un conductor no professional. Cal reinventar-se i per a això el primer pas és entendre què necessita la gent, quines solucions funcionen i com treure'n profit. Proposeu taxis oficials de proximitat, incorporeu programes de fidelitat, de punts, el que sigui, però no perdeu el temps intentant matar l'hidra tallant-li els caps. Aquí la clau no és prohibir Uber, sinó fer-ho millor que ells.

MARC MELO

CLAMART, FRANÇA

Retrobament emocional

La frase relativa al retrobament emocional entre Espanya i Catalunya, que va dir el rei d'Espanya al seu discurs de Nadal, havia d'anar acompanyada d'un repic de campanes perquè fes efecte. No volem retrobaments emocionals, volem coses més senzilles. Volem que qui ostenta, a dit, el càrrec més important de l'Estat, el

rei, entengui que la millor emoció és retrobar-se amb la democràcia. Aquesta sí que seria una gran emoció per als ciutadans que vam anar a votar el 9-N, i en canvi hem hagut de veure que el nostre president, Artur Mas, i una part del nostre govern han sigut objecte d'una querella indigna de la Fiscalia de l'Estat per haver permès que es complís el desig del poble català d'expressar-se lliurement a les urnes per decidir sobre el nostre futur.

Molts ens hem autoinculpat anant als jutjats o per escrit, com faig jo ara. Autoinculpar-se pel fet de ser demòcrata té molts nassos!

El rei i la seva educació ens han costat molts diners. ¿Com és que no pot entendre els principis fonamentals de la democràcia? ¿O és que encara li ressonen els principis del Movimiento? Molt parlar de retrobament emocional amb Catalunya, però... res més. Que tinguem tots un bon any 2015, i ja no dic res de la independència. Fa tants anys que l'espero, que tinc el dit gastat de tant dir, donant un cop sobre la taula: "Aquest any segur!"

ROSAMARIA CENDRÓS

BARCELONA

El que faltava

El que faltava per al duro, sí senyor: que hi hagi qui, en alguns mitjans de comunicació, tant escrits com orals, es mostri preocupat pel sou que percep anualment el president de l'Estat, el Sr. Rajoy, pobret. Un servidor pensa que la xifra, 75.000 euros (12 milions de les antigues pessetes), no està gens malament. De cap manera s'hauria d'equiparar el sou del Sr. Rajoy amb el dels alts funcionaris de l'Estat i d'altres, tot i que la seva responsabilitat sigui més gran que la dels alts càrrecs. ¿No seria més lògic, tal com està assignat el salari mínim interprofessional actualment, fer-ho a l'inrevés? 75.000 euros a l'any no són cap petiteses. ¿Que no preocupa, el salari mínim interprofessional, o el dels mileuristes?

PERE SERRA VILAS

TARRAGONA

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

[@diariARA](https://www.facebook.com/diariARA) [facebook.com/diariARA](https://www.facebook.com/diariARA) [@cartes@ara.cat](mailto:cartes@ara.cat) Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d'errades: opinio@ara.cat

